

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kd. ... vetrak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 2 K, za druge izvenavstrijske dežele 3 K. — Sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Ulica „Katalik“ tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pefilirste za enkrat 48 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratno oglaševanje primarev popust. V oddelku „Mala nazajna“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprtje reklamacije se poštujte prosim.

Nepoštena hajskarija.

Nečudi in zahrbiti naspretniki slovenske krščanske politične kmetijske organizacije so pričeli z nečudno in hajskovo agitacijo. Kričati so začeli med kmetiškim ljudstvom: Dr. Korošec hoda uveriti revizicijo za razne živila. Naše usposobljeni ljudstvo bi radi naučili in preseplili s svojimi lažmi; naj znaže lagati, da se kar kriči. Naenkrat so postali ti gospodje »demokrati«, advekati, profesorji in uročniki sladki in »veliki« prijatelji kmetijskega stanu. Na tako dobrjakajo slovenski kmetje ga ne dajo prav nič. Mi poznamo te ljudi, še predebro iz one dobe, ko so še bili »liberalci«, »svobodomisinci«, »usprednjenci« in kakor so se že sploh imenovali. Sedaj kričijo ti »demokrati«, da bo Dr. Korošec ropet vpeljati revizicije živil. Cela stvar je naslednja: Prehranskega ministra dr. Korošca je protekli teden v narodnem predstavništvu v Beogradu govoril o naši prehrani. Javil je, da bomo še tudi to in prihodno lete v Jugoslaviji navezni na živil, ki jih prideznamo doma, ker so tudi caloge v tujini večinoma izbranjene in bo uvoz vedno zelo drag in oteškočen. Da bo pa razdelitev živil v Jugoslaviji pravilno urejena, bo treba predvsem v obeh krajih, kjer se pridežita žita in drugih živil v izobilju, takor je na Hrvatskem, v Banatu, v Slavoniji vpeljati nahavo živil pod državno kontrolo, ker bi sicer »slepog sestnika«, bogataši in prekupci zapet »po svoje tržišči« živil, jih podreverati ter prodajati tajcem. S tem, če država nredi prodajo živil, predvsem žita, bo prebrana v Jugoslaviji urejena in mi ne bomo navezani na taj uvoz ali pa na samovoljnost bogatih filerantov. Te bo nplivalo tudi na cene, ker razni židi in prekupci na Hrvatskem in Ogrskem ne bodo mogli samovoljno narskovati cen, takor se je to zato zgodilo, ko včasih svobodna Trgovina. Tako bodo siromasni ljudje na delih in delavci dobili cenejši hrnk. Popolnoma izključeno je, da bi naše male kmetje naša vlna nadleževala z revizicijami. Če se bo od velegosastnikov in graščakov zahtevalo, da morsjo od-

dati odvisne pridežite, to pač noben treknemislaččiščetnik ne bo smatral za krivico.

Dr. Korošec se je odločno postavil v branoper neizmerno goljufivost in edarnostva, ki je zavladlo na Hrvatskem in Ogrskem. Ta pa mu je takozvana demokratska — v resnici pa liberalna stranka — padla za hrbel ter začela braniti nekršene in kršcene hrvatske in ogrske žide.

Liberalci so že od nekdaj bili zadlžniki raznih edernih in ljudskih izkorisčevalcev. Takšni so bili nekdanji naprednjaki, takšni pa tudi sedanji demokrati. Z obrambo hrvatsko-ogrskega edernštva je Jugoslovanska demokratska stranka javne in javno pokazala, da je glavna izkuščna protihradskega zasedarskih nadalj in zbirališče ljudskih izkorisčevalcev. Nas slovenski kmeti jim ni nikdar verjeli in zaupali in jim tudi v hodočašču ne bo. Kar velja o demokratski stranki v obči, velja tudi o njeni »kmetijski« podružnicu, o Jugoslovanskem kmetijski stranki, ki se je v Ljubljani oskovala dne 1. junija. V njej so se zbrali sami nekdanji liberalci na kmetih in razni častihlepi nezadovoljni.

Liberalci pa kmet nikdar ne more zaupati, naj si prihači z obljubami ali pa hajskarji. Naši kmetje — dobro — vede, da je Slovenska zveza bila in da bo tudi v hodočašču najboljša in edina braniteljica in varuhinja kmetu slovenskega kmetijskega ljudstva.

Naše severne moje.

V Parizu so sedaj v velikem obroku dolobiili naše severne moje, t. j. na Koroškem in Štajerskem. Na Koroškem bi šla moja od Jere v Karavankah na severozahod proti severu bližu do Osojskega jezera, do točke, ki se bo določila pozneje, potem ob Osojskem jezeru ob moji med celovškim in Šentviškim okrajem, seka severno do Sisje planine, se spusti zopet k Dravi, z je se doseže nekje in prestopi severno od Dravogradu pri Kokonjaku na severno moje, gre kakih 5 km severno od Orave, severno Sv. Lovrenca pri Ljutku, ob razvodju

do Lučan, zavije severozahodno proti Mari, katero desoto pri meji mariborskoga in Lipiškega kraja, teče ob Mari do Sagovcev, potem severno k madžarski meji do Sv. Ante pri Gleichenbergu in od tam proti Sv. Gotardu na Madžarskem. Na Koroškem izgabimo Kanalsko in Ziljsko dolino, na Štajerskem so pa meje pri Špilju nejasne in jih bo določila posebna komisija. Ni še getovo, ali bo Špilje spadale pod Nemško Avstrijo ali ne. Slovenske Prekmurje je naše. Ostala meje še pa niso določene, zlasti ne one na Primskem.

Koroška osvobojena.

Kakor smo se zadnjč poročali, so nemške telpe na Koroškem krile premirje in pristopile pogedba, ki je bila sklenjena med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo, napadle naše dele, se razlike pa Slovenskemu Koroškemu ter uprizorjalo grozadestva kakoršaka niso zagradili ziti Turki, ko so planili po slovenskih deželah. Toda prišel je dan pladiča. Naše brabre delci so ramo ob ramu z našimi višlimi hrvatskimi in srbskimi braći prodiralne na Koroške, v kratkem času zasedle vse slovenske ozemlje na Koroškem ter ob velikem navdušenju ukorakale v glavno mesto Celovec, na katerega nas veže toliko spominov. Osvobojeno je tudi Gosposvetsko polje, kjer so usluževali naša prva slovenska nedovizna knuse in vladarje. Nemške telpe se v velikem neredu bežale pred našimi člani, pomstale erožje od seba ter pustilo za sebo velenje manjšine pušk, strojnih pušk in topov.

Vlada Nemške Avstrije je bila prisiljena pristati za premirje in je odpolnila v Kraju svoja zadnja pravila v svrhu/pogajanj z nami. Nemci so spregjeti v bistvu vse naše pogoje ter dne 7. junija podpisali premirje, ki določa, da obsegajo naša prava in zasedanje Rošček, Celovec in Velikovec, dočim ostane Nemcu St. Vid, Finkirchen in Beljak z železniško progjo v Trbiž. Severno od Jugoslovanskega ozemlja je določen 10 km širok pas, v katerev se ne sme nahajati noben nemški

LISTEK.

Povest o ministru, ki je valil jajca.

Španska pravljica, priobčil dr. L. Leonard.

Ti se je zgodilo v daljni, topli španski deželi v tistih starih, dobitih časih, ko ni bilo med ljudstvom še nobene politike, shedov, vlastev, poslancev in drugih takih redi, ki so na primer v zadnjih časih režije Avstrije tako gremile življenje kmetjem starodavne države. Namesto varstega je bil v onih časih dvor, in medsebojne spletke raznih dvoranov, domači prepriki med starim in novim kraljevskim dvorom in razne majhne ljubomornosti so porivali naprej vedno skrivajoči državni voz.

Takrat je živel na Španskem kralj... s katerim je kralj mora biti tudi kraljica. Seveda je bil tudi tako imencvanji prvi minister, ki je takoreč vse vladal in — kakor je bila takrat po vseh dvorih splošna navada — ni smel marjetati tudi dvorni norec, ki je skrbel za kratki čas in nabavo. Minister je utival veliko naklonjenost kraljice, nasprotno je pa kralj največ dal na dvornega noreca, katerega je imel raje, kot celo kraljestvo. Medtem je bil neprestano prepričan, vsek je vlekel na svojo plat in cel dvor je bil razdeljen

na dve stranki. Kraljica je vedno držala z ministrjem, kralj pa z norem.

Nekoč se spretal norec in minister tako za hudo, da se je slednjč minister izpolabil in zoper vse pravila dvorne učudnosti noreca prisilil nekaj začnje.

Norec izgine in ga ni nekaj časa na izpregle.

Kralj postaja vedno bolj žamaren in slabje volje. Jed mu ne tekne, prestol ne ugaša, ker nimata ob strani noreca. Brez njega ni mogoče podeliti dvora in ne vladati države. Poišče torej ministra in ga nahruji očisto:

Ti si krije, da nam je zbasal naš kraljevinorec. Imela sta vedno med sabo listo neurenzo po litiko in skanke... slednjč se je navelidal in želil. Pol i ga iskal, spravi se z njim in pripeljal narega razsj, če ne, odtegnemo že tebi našo kraljevo milost. Dvornega ministra dobiti je lažje, kakor pa dvornega noreca. Zoper mai sil!

Minister se prikoni do trebuha in odiše. Njegov gre položit kraljici.

V zadevi noreca pa ni z Njegovim kraljevskim veličanstvom nobene šale — ovrene kraljice. — Vas drugo odpresti, toda noreca mora imeti. Ne preostane, kakor da ga pr-š iškal in pripeljal nazaj. Z dvora ni odšel, mora biti kjer skrit.

Minister je še norec z zlostavnim srcem in poveleno glavo, prisete dvorano za dvorano, gre dolgi v klet, pogleda pod stopnjice, podstrešje, a

cerca ni nikjer! Slednjč zapazi v podstresju prav v zadnjem kolikučku malo shrambico, edore vratico in res zagleda noreca. Popolnoma je stečen, sedi na koščaci in deha: ko! ko! ko!

Kaj pa delaš! — zakriči minister presenečeno. Norec pa odgovarja samo: ko! ko! ko!

Ali si res znorec! — vplije minister.

Ko! ko! ko!

Ne budi vendar znenjem — nadaljuje minister — in pojdi z mano h kralju, ki te potrebuje.

Ko! ko! ko!

Minister prosi, roči, zmierja, malodane joče, z ne dobi od noreca drugega odgovora, kot nerasumno kokodkanje. Po dolgem, dolgem prigovarjanju še izregoveri razumno besedo:

Pusti me pri miru svi vidiš, da valim ſilca. Kralj rad je počane piščance, a sledajočo naboček je moč valiti. Torej sem se odločil, da mu jih iz alim jaz. Sdim že dva tedna, še teden, pa bodo izvaljeni, torej skidam, da ne morem doliti k kralju.

Poldi samo trenutek, samo toliko, da te kralj vidí. Če ne, spodi se mene, kar bo velika škoda za državo.

Ne morem niti minuto. Ti še ne veš, jajca se hitro prehlade...

Minister prosi, roči, joče, se ne gane z mestom, da se slednjč tudi norecu omeha trdo srca. Samo, če ti med tem časom sodis na jajci, dokler se ne vrnem...